VELIKI RITUAL

takajše obrednik ilíti ceremonijaluš vu starom horvackom pravopísanju rečími kajkavskími ispísan, vu katerem se nahaja vu šest kapitaliušev zebrano svečano spelavanje ilíti

KRŠČENJE MOŠTA
hudobnoga nevernika i poganina

spelano

po Njegovoj ekselenciji
Preuzvišenomu
Gospodinu Gospodinu

Biškupu Martinu

skup ž njegovimi preštímanoga tituluša
vsemi pomagači.

Za spelavanje ovega obreda potrebito je:

1. oprava za biškupa, biškupska kapa i ščap
2. za dva kanonika nekakve oprave, a i plahta dobro dojde
3. dve sveče kaj buju kanoniki nosili
4. zvonček
5. malo soli za krščenje
6. kakov naredni pehar, če je kum preslab da bi barilec nosil
7. i dober mošt, da se ne bi pozabilo na malega i mladega krščenika, a i da biškupu ne bi slabo došlo

I. KAPITALUŠ

Najprvo se biškup opravi, a kanoniki mu pomoreju deti kapu na glavu i dodaju mu ščap. I kanoniki se moraju opraviti, zeti sveče, a jen i zvonček nosi i ž njim na tanko cinka, ako kojim slučajem nemaju i posebnoga mežnara. Onda tak stupiju v dvoranu i zaiščeju mir i posluh.

II. KAPITALUŠ

Mužika koja mora biti, jer bi bež nje veselje bilo nekak falično, počme igrati, a si skupa popevaju:

Mužek pri ognu v kleti sedi,
kumu napija ter mu veli:
kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

To mi po glavi zmirom hodi,
da mu se z delom dobro vgodi!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Kolje nasekel, belil ga bum,
k trsju dopelal, oštril ga bum!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Budem ga kopal, potil se bum,
pak se napijem, jakši još bum!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Nikaj na svetu lepšega ni,
nek je gorica kada rodi!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Došel bu, došel, sveti Mihal,
grozdje dozreva, ja ga bum bral!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Došel bu, došel sveti Martin,
on ga bu krstil, ja ga bum pil!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Žena mi peče hajden kolač,
k hisu bu iti, ne bu drugač!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Denes al zutra mrtev sem glas,
vince ostane, ne bude nas!
Kume moj dragi, daj se napij,
dugo nas ne bu, daj se ga vžij!

Za to vreme prošecija ide okolo, si popevaju, a zvonček cinka i cinka. Če je samo jen stol, onda prošecija ide okolo stola, a če je toga preveč, onda se motaju tam gdi imaju mesta.
Kada je to gotovo, biškup stane na najvidnejše mesto, a kanoniki saki z jedne strane. Če je kum več predi zebran, onda on njimi prihaja, a če ni, onda biškup išče da se zmed pajdaši zbere jen za kuma. Kum pristupa noseč barilec ili pehar z moštom i drži ga naprvo, tak da ga si dobro vidiju.

BIŠKUP:
Mošte! Ti dohajaš sim pred poštuvana lica, pred ljude ove razumne, teri znaju dobro razlikovati vino od vode.
Dohajaš sim da bi se krstil! Jel' da?

KUM:
Dohajam!

BIŠKUP:
Poveč, ali naj lagati!
Ti si poganin! Ali je istina da si opsednut ze sakojačkimi nečistimi duhi?
Da vu tebi ima osa, čelic, muh i mušic, žapcov i mravcov, pavukov i skakavcov, črvov i pužov i sakojačkega drugačkega letečega, ležečega, plazučega i puzečega, gmizučega i skakučega gada i smrada. Zato su te kaštigali da bi se očistil od seh teh huncutarij i puntarij.

Hitili su te v škafe i brente. Z moštilom, greštačem su te gnjeli, v bednje metali i dreckali i mleli kak vrag svoju mater. To ti se ni niš naškodilo. Morali su te još i prešom stisnuti, tak da su ti se kosti pucale i da ti je kervavi znoj s tebe curel. I još se nisi popravil. Zato su te zlejali v gliboki lagev, da bi te bar ovak ta tamnica popravila. Ti si nutri larmal i brundal kak stari medved. Da te železni panduri nisu čuvali, ti bi vre vušel, da te ni vrag, na mekli od coprnice, ne bi došel niti prijeti te mogel.

Dragi moštek, poveč zdej, ali se vre jenkrat k pameti došel?

Ali si se nakanil rešiti se te nečistoče i razvuzlanoga življenja, da bi postal vreden i dostojan prijeti ov naš svečani ceremonijaluš?

KUM:
Jesem.

BIŠKUP:
Pazi, moštek, kaj delaš!
Ti si veliki svadlivec, jako si naprasite, hude i zločeste palore. Ti se pravdaš, larmaš i razbijaš, ti si hudoga srca. Tiraš ljude na svađu i haranciju, po cesti je kolobičeš i v grabe hičeš, glave im tereš i na nemir i neslogu ih napelavaš. Ti v želucu rampaš, kruliš i na luft bežiš, pa tak se hiže, ganjke, ancuge, veš i pohištvo posmradiš i zasmrdiš.

Zato, čuj, moštek:
Poveč po istini, ali se buš toga okanil da svojega nosa sikam vtikal ne buš i da mrska dela spelaval ne buš?

KUM:
Bum se okanil!

BIŠKUP:
Moštek, moštek! Ti živiš v grehu i razvuzdajnu. Kulikokrat si v svoj kvarter prijel po skrivečki i družil se skup ze zdenčevimi kčeri i ž njimi se paril? Priznaš da ste skupa pustopašno vnogu žlicu cukora pojeli?
Buš se vre jenkrat tega pokvarenega življenja okanil i smrdlivu vodu na miru pustil?
Razmisli! Takov rezvuzlani život nije pristojan za onega teri je zebran da nam predstavlja najvrednejšega i najjačega v našem društvu i pajdašiji! Očeš se obligerati i okaniti cukora i zdenčevih kčeri i nadale v čistoti živeti?

KUM:
Očem!

BIŠKUP:
Mošte, je li obečavaš, daklem, da buš samo rezigraval srca, zbijal šale, krepil telo, veselil društvo, hrabril junake i tešil žalostne, a pustil vraga i prefrigancije?

KUM:
Obečavam!

BIŠKUP:
Čuj, moštek, sada preporuke naše!

Mi ti želimo čistu duhu i da tak ostaneš čist i soliden, da te tva rodbina ne pokvari, nek da buš dober i miren, kak su bili i tvoji starci dobre vinske duhe, da ne buš imel gnusne i grintave dece, kakvih v tvojem rodu ima.
Dragi moštek, stupi naprvo k nam da te pokrstimo.

Mošte, ja te krstim na vino vu ime trsa, oca vina, grozdeka, njegovoga sina i pemničkoga duha od terega moštek kuha. Na ti malo soli, da od tebe glava nigdar ne boli i mir navek nek bu z tebum i da buš navek pun slasne duhe jakosti.

KANONIKI i si drugi ž njimi: **AMEN!**

Zacinka se zvonce, a biškup se okrepi z peharca z mladim vinom, za njem kum i kanoniki. Če je mladoga vina dost, more se i drugima dati da bi probali.

IV. KAPITALUŠ

Biškup popeva litanije, a si skupa odgovaraju:

Dragi peharček,
Dragi poliček,
Dragi sajtliček,
Dragi barilec,
Dragi srablivec,
Draga holbica,
Draga čuturica
SVI: Okrepi ti nas!

Dragi trsek,
Dragi grojzdek,
Draga jagodica,
Draga brentica,
Dragi trakturček,
Draga kaplica,
Draga vožica,
Draga lakomnica
SVI: Pomozi ti nam!

Dobra juha z kašicom,
Dobra govedina z hrenom,
Dober gulaš z paprikom,
Dobro zelje z rebricami,
Dobri odojček z lukom
SVI: Dojdi ti k nam!

Tusta guska z mlinci,
Pečena purica z šalatom,
Fini pohanci,
Husni zajec z žgancima,
Kisela repa z žmahnom šujnkicom,
Fini štrukli od sira,
Orehova gibanica,
Pisana makovnjača,
Vruči kostajni pucanci
SVI: Dojdite k nam!

Zmožna vinska jakost,
Dobra vinska krepost,
Jaka vinska duha,
Dragi puni peharček,
Draga puna litrica,
Prelubleni puni štefan,
Dišeča črna kavica
SVI: Ohrabri ti nas!

V. KAPITALUŠ

I dale si ophajaju okolo stola, a po putu moraju probati mladoga vina, jerbo su litanije duge, a grlo suho.

Od hmajnega zraka pri goricah,
Od maloga priroda,
Od prazne posude,
Od praznoga poliča,
Od pesje govedine,
Od praznoga peharca,
Od šuplega barilca,
Od nekuhanih buč,
Od smrdlivega bučkuriša,
Od starega gulaša,
Od vrane pečene,
Od trde biketine,
Od lapuhove šalate,
Od sirkovoga kruha,
Od pepelove gibanice,
Od prismujene pečenke,
Od jaskanskoga delanca,
Od okičkoga tuduma
SVI: Zbavi ti nas!

Od raspuknute čuture,
Od filoksere ljute,
Od tuče nesrečne,
Od mraza hudoga,
Od preskupoga cukora,
Od pretvorbe bez kune,
Od prevelikih dugov,
Od male porcije,
Od još majnše penzije,
Od mrzle peči,
Od premalih kupic,
Od hmanji ženski tere ne daju
kluče od kvartira,
Od babine šlape,
Od hudega babjega jezika,
Od ljubomorne punice,
Od preslaboga špricera,
Od pretankoga škropca,
Od postele pod stolom,
Od orehove rakije
SVI: Oslobodi ti nas!

BIŠKUP:

Oj, krčmaru, koji odnašaš flašice,
Oj krčmaru, koji nečeš svoje vino piti,
Oj krčmaru, koji na veru ne daš,
Smiluj nam se!

VI. KAPITALUŠ

Pomolimo se!

Vinček naš, teri jesi nutri vu barilcu, zlej se v grla naša, razveseli i rasvetli pamet našu, dojdi k nam duha tvoja, budi dobre vole, kak pri domu, tak pri kleti, kak vu lagvu, tak vu glavi, jakosti svoje dej nam denes i zutra i ne otpuščaj nas od punega srablivca.
Piti dosta dej nam denes i ne otpusti nas od punega štefana, ka i mi ne otpuščamo nikoga od punega peharca i ne otpelaj nas vu praznu pemnicu. Oslobodi nas od vinske žeje i od sakoga zla, kaj bi našem želucu naškoditi moglo.

Zdravo, starino rumena,
Jakosti zmožne puna.
Nek bu same dobrote s tobom.
Ti si blagoslovlena med novim vinom
I blagoslovlen prirod v utrobi lagvička.

Mila starino, mati novoga vinca,
Skrbi za okrepu nas žejnih,
Navek i dok god nas bude na svetu.

Vu ime oca lovca,
sina gutavca i štucavca
i duha kopitanca
teri po grabah nahaja pijanca - ŽIVIO!

Mužika pak zaigra onu : **"Još ni jeden Zagorec..."**, če ju zna. (*Če ju ne zna, onda to niti ni prava mužika i z pajdašije ju je treba mam stirati van!)*

BIŠKUP:

Mošt je pokršten. Naj saki tolko vinca pije, da ga se do volje vžije. Pamet naj ne nuca, da od preveč vina ne štuca. Naj ne loče, da želudec ne brboče.
Z dobrim tekom jedite i pijte, sega se navžijte, a noge za tanc nabrusite!

ŽIVIO!